

NAPRZÓD

DZIENNIK SOCJALISTYCZNY

Nr. 30 Organ Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej Rok 55

Otrzymamy paliwa płynne

Warszawa (PAP). W tych dniach zawarto między rządem polskim a Czeskosłowacją porozumienie o tran-

zyt towarów idących do Polski. Uzupełni ten w najbliższym czasie będzie można przetransportować do Pol-

skiej większe ilości paliw płynnych zakupionych w Rumunii i na Węgrzech.

Umowa handlowa z Bułgarią

Warszawa (PAP). W Sofii zostały zakończone przedwstępne rokowania handlowe między Bułgarią a Polską. W wyniku obrad została uwzględniona nomenklatura towarów do wywazy z obu stron. Bułwacja w Bułgarii delegacja handlowa polska pod przewodnictwem prof. Herbachewskiego po wykonaniu swych prac wróciła do Warszawy, ponieważ umowa handlowa polsko-bułgarska została podpisana w piątek 8 bm. w

stolicy Polski. W tym celu wyjechała z delegacją polską i delegacją bułgarską z ministrem Selko. Przed powrotem do kraju przewodniczący delegacji polskiej prof. Herbachewski wygłosił przemówienie przez radio w Sofii, podając swe wrażenia z pobytu w Bułgarii i podkreślając niewątpliwą serdeczność iłą okazyj Bułgarzy w stosunku do Polaków.

Partia „prawdziwych demokratów“

Paryż (PAP). We Francji powstała nowa partia polityczna pod nową lewicy republikańskiej. Centralny komitet partii, składający się z 8. ministra kolonii Soustelle, b. ministra marynarki Giacobbi i b. gubernatora województwa Paryża Billota, wydał odezwę skierowaną do wszystkich prawdziwych demokratów i obywateli ożywionych duchem ruchu oporu. Odezwą określa cele nowej partii, jako walkę z zakusami dyktatorskimi prawicy i lewicy, zabezpieczenie swobód obywatelskich i dążenia do stabilizacji gospodarczej i finansowej.

Wyszukiwanie przestępców wojen. w Niemczech

Warszawa (PAP). W najbliższych dniach, jak już podawaliśmy, wyjeżdża na teren amerykańskiej okupacji w Niemczech polska misja naukowa badania zbrodni niemieckich, akcja delegacji z kilkudziesięciu osób. Misja na terenie obozów będzie wyszukiwała przestępców wojennych, znajdujących się na listach polskich: komplet sędziowski przeprowadzi badania na miejscu. Prawdopodobnie w wyniku badań listy polskie zostaną uzupełnione: nowymi nazwiskami Niemców, niewiągających jeszcze na te listy. Przepuszczenie to cniarsa się na dotychczasowych doświadczeniach, że Niemcy bez wahania zryły swych towarzyszy, słuchając śladu roszkard prowadzącego śledztwo, mówienia całej prawdy.

Przestępcy wojenni będą transportowani po kilkuset ludzi w asystę komisji międzynarodowej pod

eskortą żołnierzy polskich i będą oddawani przed sądami polskimi w miejsce popełnienia przestępstwa. W jednym z pierwszych transportów znajdują się były gubernator Warszawy Fischer, tzw. „gauleiter“ Greiser i „stadthauptmann“ Warszawy Leisler. Wkrótce misja rozdzieli się i część jej pojedzie do brytyjskiej strefy okupacyjnej. Po zakończeniu prac w strefach amerykańskiej i brytyjskiej członkowie przejdą na teren strefy okupacyjnej francuskiej.

Kartoteka przestępców wojskowych zawiera kilkanaście tysięcy nazwisk, ścieżki cyfry podać nie można, gdyż w wyniku prowadzonych dochodzeń wpływają wciąż nowe na zwiesz zbrodniarzy hitlerowskich.

Aresztowanie specjalisty atomowego w Londynie

Londyn (PAP). Doktor Alan Nunn May, 34-letni wykładawca w kolegium królewskim w Londynie, stał się przed sądem jako oskarżony o wyroczenie przeciwko sekretowi o tajemnicy państwowej. Doktor May

przez aresztowanie w przeddzień rozprawy w czasie pracy w kolegium królewskim, uchodził za poważnego naukowca w sprawach energii atomowej.

Franco grozi... Stanom Zjednoczonym

Waszyngton (PAP). Ambasador hiszpański w Waszyngtonie wręczył rządowi St. Zjedn. notę, ostrzegając

przed nawiązaniem się do spraw wojennych Hiszpanii.

Waszyngton (PAP). Agencja „Associated Press“ donosi, iż oddział złożony z 40 partyzantów hiszpańskich, który w pełnym rynsztunku przekroczył granicę w dniu 26 lutego r.b. został rozbity po ciężkich walkach w górach na południe od Santander. Partyzanci zostali zabici lub wzięci do niewoli przez oddziały wojskowe, którymi dowodził komendant wojskowy miasta Burgos.

Wojskowe znaczenie Afryki Wschodniej

Londyn (PAP). Praydowski opublikował brytyjskie we wcześniejszych debatach w Izbie Gmin nad sprawami obrony W. Brytanii, Richard Butler wypowiedział się za rozbudową potencjału wojskowego w koloniach i na terytoriach mandatowych Butler zapowiedział, iż rząd zastanawia się nad możliwością wykorzystania Afryki wsch. jako ośrodka rezerw wojskowych lub jako terenów ćwiczebnych. Butler wyraził nadzieję, że rząd weźmie pod uwagę sprawę wykorzystania Afryki wsch. dla wzmocnienia potencjału zbrojowego W. Brytanii.

Churchill krytykuje Polaków

Truman o pożyczce dla Anglii

Waszyngton (PAP). Popierając projekt pożyczki amerykańskiej dla W. Brytanii prezydent Truman oświadczył, iż pożyczka ta stanowi kamień węgielny odbudowy świata. Brytyjska wspólnota narodów — twierdzi prezydent — jest największym rynkiem zbytu produkcji amerykańskiej i wyraża żądanie wzmacniania za otrzymanie pożyczki na zniszczenie wszelkich barier celnych, które stoją na przeszkodzie handlowej pomocy do wojennych krajów. Eksport jest nieodwrotnym dla życia gospodarczego Stanów Zjednoczonych, które nie może rozwijać się w warunkach samowystarczalności. Wymiana towarów i Wielką Brytanię zapewni pracę i zatrudni robotników amerykańskich. Pokój świata — zdaniem prezydenta — musi być oparty na gospodarczej współpracy narodów i stabilizacji finansowej.

Fulton (PAP). W przemówieniu wygłoszonym Westminster-College Fulton (stan Missoury) były premier Churchill podkreślił konieczność jeszcze większego zbliżenia między Stanami Zjedn. a Imperium brytyjskim i Związkiem Australijskim, również w dziedzinie wojakowej, mówiąc, że jest to jedyna droga do utrzymania pokoju. Wymógł projekt usługiwania jako przez obywateli państwa bazami morskimi i lotniczymi obu krajów, jako rokując duże korzyści. Istnieje też możliwość prowadzenia obywatelstwa anglo amerykańskiego.

Churchill powiedział, że, niestety, nie widział książki mogła przynieść ludzkości nieobliczalne dobrodziejstwa materialne, mogłaby spowodować również kompletną ruinę i strącić nas do poziomu średnio-wiejsza, a może nawet epoki kamiennej. Należałoby wyposażyć O. N. Z. we własne siły zbrojne, utworzone z wpływów wyświeconych narodów zjednoczonych. Churchill wystąpił przeciwko wyda-

niu O. N. Z. tajemnicy bomby atomowej, byłoby to szaleństwem występkiem.

Dalej wyraził Churchill uznanie i podziw dla ducha narodu radzieckiego i dla generalissimusa Stalina. — Wielka Brytania dąży do utwierdzenia sojuszu mimo pewnych nieporozumień i trudności. Były premier brytyjski krytykuje postępowanie Polski wobec Niemców uważając je za niedość humanitarne.

Powiedział on też: „Nie wierzę, aby Związek Radziecki pragnął wojny ale pragnie spożywać owoce zwycięstwa“.

Waszyngton (PAP). Agencja „Associated Press“ donosi, iż b. premier brytyjski Winston Churchill oraz prezydent Stanów Zjednoczonych Truman udali się do miasteczka Fulton w stanie Missoury. W związku z pobytami Churchill'a do Fulton przybyło 4 tysiące osób. Same miasteczko May około 8.300 mieszkańców.

W DZIENNIEM NUMERZE:

PPS. wobec stanowiska PSŁ-u

Oświadczenie CKW. PPS.

O uaktywnieniu Powiatowych Rad Narodowych.

50% do gwieździc, 50% do dachu!

Dla czego utworziliśmy ZNMS?

Zjazd organizacji pomocy Polsce we Francji

Paryż (PAP). W Paryżu rozpoczęły się obrady delegatów organizacji pomocy Polsce z całej Francji. Organizacja ta, założona w konspiracji podczas okupacji, skupia w swych szeregach 404.000 członków. Zjazd odbywa się w jednej z największych sal Paryża, ozdobionej napisami „Niesch” i „Rząd Jedności Narodowej”. „Zakładujemy gniazda Andersa we Francji”, „Damy Ojczyźnie świat domów demokracji”.

Otwarcie zjazdu nastąpiło w obecności ambasadora Skrzyszewskiego, szefa misji wojkowej p.k. Naszakowalego, sekretarza generalnego CGT (francuskie związki zawodowe) Leona Joubaux i wielu innych gości.

Do kilkuset delegatów przemawiał ambasador Skrzyszewski, który oświadczył m. in.: „Czyni bumszy niebyszy wzrost nastrojów patriotycznych wśród mas wychodziłaby. Młodzież emigracji naszej do nowej Polski, opartej o lud. Naczelny zjazd organizacji powinno być utrzymywane nie wychodziłaby w gotowości powrotu do kraju, umacnianie jednolitości narodowej, zwłaszcza obecnie w okresie przedwyborczym i przed okazanie pomocy przy reorganizacji górników do Polski”.

Ambasador Skrzyszewski zwrócił również uwagę na szczególną rolę, jaką odgrywa w Francji górnicy polscy, którzy przez podniesienie siły produkcji przywracają się do zwycięstwa demokracji we Francji.

Po przywitaniu delegatów przez p.k. Naszakowalego zebrał go sekretarz generalny CGT Leon

Joubaux, który powiedział m. in.: „W imieniu francuskich związków zawodowych pragnę podziękować przede wszystkim górnikom polskim za wkład, jaki wnieśli w odrodzenie Francji”. Przedstawiając wyniki swej podróży do Niemiec z ramienia Międzynarodowego Federacji Związków Zawodowych, Joubaux oświadczył, że warunkiem oczyszczenia Niemiec z elementów hitlerowskich jest uścisnienie z przemysłu niemieckiego

go finansistów i przemysłowców, którzy współpracowali z Hitlerem. Zadaniem Francji i Polski jest zachowanie czujności nad akcją demokracji Niemiec. „W świecie współczesnym nie ma miejsca dla reżimów faszystowskich. Wkrótce nasze jeszcze jeden filar faszystów, znajdujących się za Pirenejami” zakończył Joubaux swe przemówienie, które przetrzaściło się w gorącą manifestację przyjaźni polsko-francuskiej.

Delegacja Komisji Centr. Związków Zaw. w Moskwie

Moskwa (PAP). W dniu 4 marca r. b. delegacja składała pierwsze posiedzenie zakłady kopalni kulkowych im. Kaganowicza. Zakłady, uruchomione w 1938 roku, były pierwszą fabryką kopalni kulkowych w Związku Radzieckim. Obecnie w Związku Radzieckim istnieje około 10 fabryk kopalni kulkowych. Delegacja polska przyjeżdżająca była z ogromną serdecznością przez dyrekcję fabryki i radę zakładową.

Jak wynika z oświadczenia dyrektora fabryki, Łosiewa, w fabryce pracuje obecnie około 8 tysięcy robotników, w tym 66% to kobiety. Wiek osób robotniczych to młodzież, ponieważ zasadniczo kadry robotnicze po zostały na wojnie, dołączyła fabryka ewakuowana była w czasie wojny. Delegacji polscy interwiewali się szczególnie warunkami pracy i plac robotników. Dyrektor Łosiew dał w tej sprawie niezbędne wyjaśnienia. Poza pracę za wykonanie normy robotnicy otrzymują premie za wykończenie planu, — mianowicie, gdy fabryka wykona plan w 100% otrzymują

oni sumę 265 tysięcy rubli na premie dla robotników zakładów. Jak wynika z oświadczenia przewodniczącego rady zakładów, 88% pracowników fabrycznych jest członkami Związku Zawodowego. Do Związku Zawodowego należą również dyktator Łosiew. Delegacja polska zwróciła bardzo dokładną uwagę na warunki, rozciągające się na przestrzeń 8 km. kw.

Wśród gości polskich znajduje się wielu metalowców, którzy interesowali się procesem technologicznym produkcji kopalni kulkowych.

Jak delegaci oświadczyli korespondentowi PAP — nawet najbardziej rozwinięty przemysł niemiecki nie może się poszczycić tak udoskonalonymi maszynami w jakie się zaopatrzone widziane przez nas zakłady.

Przewodniczącą delegacji polskiej Rasmek wyraził w imieniu delegacji podziw dla poziomu technicznego fabryki oraz dla osiągnięć z dziedziny organizacji i ochrony pracy robotników.

Zamaskowany dyktator zbrojeniowy Niemiec

Hamburg (ZAP). Według oświadczeń władz okupacyjnych aresztowano niedawno 62-letni Elfk był najwykaszłym magnatem przemysłu lotniczego w Niemczech. Jego majątek obliczono na 5,5 miliarda marek. Jego własnością było 120 fabryk zbrojeniowych, w 55 zakładach był on głównym akcjonariuszem. Opinia publiczna Elfka zupełnie nie znała, tak dobrze zamaskował się w spółkach akcyjnych i w rzeczywistości był większym potentatem zbrojeniowym, niż Elfk Krupp. Po przegranej wojnie, Elfk siedząc dalej w ukryciu, przez swoich dy-

rektorów zabiegał o uruchomienie swoich „spółek akcyjnych”. To mu się nie udało. Czterech dyrektorów aresztowano.

Bankierzy pod kluczem

Frankfurt n/Moenau (ZAP). Według komunikatu władz okupacyjnych w więzieniach znajdują się 34 dyktatorów wielkich banków niemieckich, którzy finansowali partię hitlerowską. Spośród aresztowanych 21 osadzono w więzieniach w roku ubiegłym, 13-tu w ostatnich dwóch miesiącach.

Rozbiórka przemysłu wojennego

Monachium (ZAP). W srebry amerykańskiej zakwalifikowano 124 zakłady przemysłowe na rozbiórki i wywóz jako ośrodków wojennych. Najpoważniejszą pozycję tworzy 17 wielkich fabryk lotniczych Messerschmidta, 5 fabryk Junkersa, 6 Henschla, 18 fabryk środków wybuchowych, 5 IG-Farbenindustrie.

Anders otrzymał rozkaz demobilizacji

Londyn (PAP). W londyńskich kołach politycznych utrzymuje się, że Anders został wezwany do Londynu, gdzie otrzyma od ministra spraw zagranicznych Bevin i ministra wojny Lawsona rozkaz przeprowadzenia demobilizacji II-go korpusu.

W połowie marca br. odbędzie się nowy plakat wykład żołnierzy polskich w sprawie powrotu do kraju.

Premier Attlee o brytyjskich siłach zbrojnych

Londyn (PAP). Premier Attlee usiłował w Izbie Gmin dobrać w sprawie brytyjskich sił zbrojnych.

Brytyjska armia lądowa, flota i lotnictwo — powiedział Attlee — powinny stanowić części składowe zdemobilizacji pod jednym dowództwem sił zbrojnych. Brytyjskie siły zbrojne znajdują się w stanie częściowej demobilizacji; do końca bieżącego roku emobilizować się jeszcze będzie ok. 1.100 tysięcy żołnierzy, a mianowicie 670 tysięcy w armii lądowej, 275 tysięcy w lotnictwie i 155 tysięcy w flocie morskiej. Premier podkreślił, że W. Brytania nie może jeszcze wycofać swych wojsk z Niemiec, gdyż latnie tam stała groźna niepokojów, Wielkiej Brytanii jest również potrzebny powolny kontyngent żołnierzy dla utrzymania spokoju w Iz. dach.

Premier Attlee wyraził nadzieję, że po upływie roku system zbiorowców bezpieczeństwa, zgodnie ze statutem Organizacji Narodów Zjednoczonych — rozwinię się i wówczas będzie można przeprowadzić dalszą demobilizację brytyjskich sił zbrojnych.

Wybryki żołnierzy

Paryż (ZAP). Dziennik „Le Soir” zamieszcza korespondencję z Włoch, w której czytamy, że włoskie partie robotnicze domagają się co najmniej o demobilizacji lokalnych partii przez andersowską, o kładzie maszyn do pisanizacji lokal partii, nych oraz upuszczenia żołnierzy Andersa na wiecie polityczne.

Dziennik donosi że wojsca Andersa rozrządzą również Ciągłemu Andersa, Niektórzy zatrzymali oni połącz z emigrantami żydowskimi i wyrzucili ich bezpie na pole.

Kilka dni temu został pobity przez nich jeden z urzędników ambasady polskiej w Rzymie. Stab Andersa zajął również fabryki (zabawnych dokumentów; dokumenty to otrzymują agenci Andersa posyłani do kraju).

Wielkie manewry zmotoryzowanych wojsk Andersa trwają w dalszym ciągu, manewry te są skomplikowane, przynajmniej jedyną skłótką chłopcom włoskim. Bevin zapowiedział siedziwo w tej sprawie — pisze dziennik francuski — lecz szanował trwał nadal.

Wybory w Grecji na martwym punkcie

Londyn (PAP). Agencja Reuters donosi z Aten, iż grecki minister propagandy Pelmezas oświadczył przez radio, że sprawa wyborów ułknęła na instertym punkcie. Jedynym wyjściem z obecnej sytuacji jest — zdaniem ministra — utworzenie rządu koalicyjnego, w skład którego wezwali by przedstawiciele wszystkich partii politycznych.

Powrót ich ma nastąpić po przeprowadzeniu demobilizacji.

W kilka wierszoch

(PAP). Rząd francuski zwrócił się do rządów Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego z propozycją odbycia konferencji celom umożliwienia zgadnień związanych z przyszłością Rzeczypospolitej.

Sprawa siedziby ONZ

Nowy Jork (PAP). Doktor Stojan Agulrowicz, przewodniczący Komisji ds. sprawy siedziby ONZ, oświadczył, że sprawa siedziby miejsca obrad ONZ musi być ponownie rozpatrywana.

Pięcioletni projekt siedziby ONZ w North Greenwich, oddlego o 20 mil na północno-zachód od Nowego Jorku, odpadł, gdyż w mieście tym przeprowadzono głosowanie, w którym mieszkańcy wypowiedzieli się przeciwko wybudowaniu gmachów sekretariatu ONZ na ich terytorium.

Habsburgowie nie ustępują

Wiedeń (ZAP). Jak wiadomo, Otto Habsburg wydługoż zeznał z Austrii za Intrygi monarchistycznej. Nie. Świeżo donoszą z Austrii, że jego bratanek Karol Ludwik i Rudi Habsburgowie podtrzymują często miłość Lichtensteina z Tytulem. Ostatnio zatrzymali się w hotelu zarządzanym dla francuskiej armii okupacyjnej w Innsbrucku. Noszą obaj emmndury o ticerów francuskich.

Zakup rudy ze zwalów w Koziu

Katowice (ZAP). Delegacja polska, która udała się do ZSRR w celu zawarcia umowy handlowej, rokować będzie również w sprawie dostawy rud dla Polski.

W wyniku umowy z „Torgpredstew” w Warszawie zakupiono zapas rud szwedzkich ze zwalów w porcie w Koziu. Rozliczenie nastąpi dopiero po załadunku, ponieważ ilość rudy nie udało się ustalić ze względu na brak dokumentów.

Przygotowania do zniszczenia restek floty niemieckiej

Waszyngton (PAP). Agencja Associated Press donosi, że przygotowania do zniszczenia na Pa. cyfiku restek floty niemieckiej za pomocą bomb atomowej są w toku.

Specjalne instrumenty niemieckie będą spuszczone na spadochronach celem zarzucenia dążeń i innych zmian atmosferycznych. Bezpośrednie działanie bomb atomowej obejmie prawdopodobnie promień 1500 metrów. 10 samolotów z aparatami fotograficznymi będzie się unosiło nad miejscem eksplozji, lecz w chwili wybuchu samoloty te będą bar pilotów, kierowane samolotami i będą się znajdowały w zasięgu eksplozji celem wypróbowania radaru i innych aparatów specjalnych.

Kronika Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej

Dlaczego utworzyliśmy ZNMS?

Poniższym artykułem rozpoczynamy naszą tygodniową kronikę. Bedziemy tu ogłaszać sprawozdania z naszych referatów i odczytów, oraz z naszych akcji na fabrykach i uczelniach. Tutaj również chcemy drukować kronikę i ocenę wypadków bieżącej chwili. W kronice tej znajdziecie miejsce na artykuły i listy naszych członków i sympatyków, na sprawozdania i dyskusje.

Korespondencje prosimy kierować do sekretariatu ZNMS, Kraków, pl. Szczęśliwi 9 parter. Reaktywując Związek Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej jako organizację skupiającą akademików-socjalistów, chcemy przede wszystkim nawiązać do pięknych tradycji Związku w przeszłości.

W okresie „Polski przedwrotności” ZNMS podjął się ciężkiego zadania propagowania hasła socjalistycznych wśród młodzieży akademickiej, pozostającej w znacznej większości pod wpływem rodzimego faszyzmu. Niełatwe to było wówczas zadanie. Kłót z nas znających przedwojenną atmosferę naszych uniwersytetów nie pamięta tej fali zdradziec, płycizny umysłowej i chamstwa, zalewającej ówczesne ośrodki akademickie, a importowane do nas wprost z hitlerowskich Niemiec i faszystowskich Włoch? Kraj nasz był wówczas widownią paradoksalnego zjawiska: podważał się obywateli z podwójną masą siły zdecydowanie w szeregu socjalistycznych i ludowych, młodzieży akademicka stawiała przeciwko rezerwowi inteligencji pracującej alegalnie w więzieniach wcielonym faszystowo-nacjonalistycznym.

Walka na terenie akademickim była więc znacznie trudniejsza niż na innych odcinkach. Wymagała sposobu ludzi ideowych, niezależnych wierzących w słuszność głoszonych przez siebie hasł socjalistycznych. ZNMS sprawiał temu zadanie w pełni, będąc na ówczesnych uniwersytetach jednym z niewielu ośrodków, które skutecznie przeciwstawiały się faszystowskiemu życiu akademickiemu. Akademicy-socjaliści wrażliwi brali udział w „Wielu”, walczyli o prawa młodzieży robotniczej i chłopieckiej, prowadzili równocześnie pracę propagandowo-uwiedniczącą i samokształceniową. ZNMS nie ograniczał się tylko do pracy na terenie akademi-

ckim, biorąc równocześnie żywy udział w ruchu robotniczym i dając do PPS cały szereg wybitnych działaczy. Nie wolno też dziś zapomnieć o tym, że ZNMS był w polskim ruchu socjalistycznym ośrodkiem stożącym zawsze twardo na gruncie młodzieżowego, rewolucyjnego socjalizmu i przeciwstawiającym się zdecydowanie a wszelkim próbom seppelizacji w ruchu w ślepej alieckiej „sojalizmu” pilszerybowskiego.

W okresie okupacji niemieckiej, akademicy — ZNMS-owcy znaleźli się w pierwszych szeregach polskiego Ruchu Oporu. Sabotaż, dywersja i otwarta walka z okupantem w Socjalistycznej Organizacji Bojowej PPS, praca ideologiczno-szkoleniowa w grupach samokształceniowych młodzieży socjalistycznej „Płomień” — to najbardziej znane etapy tego okresu. Wielkość obojętów działaczy ZNMS u oddało swe życie w walce konspiracyjnej, lub na barykadach Warszawy. — Wyszarycy wymienić: Kazimierz Łomka, Kazanowski Włodzisław, Rosalski Józef i Stanisław, Młodziej „Płomień”, Lipińskiego Karola, Joffe Szymona, Pokorskiego Jana, Matusewskiego Ewę i wielu, niestety zbyt wielu innych.

Dlatego dziś, gdy stajemy przed zadaniem zdobywania dla ruchu socjalistycznego młodzieży akademickiej, nie wahaliśmy się w wyborze. ZNMS ma zbyt piękną tradycję, abyśmy potrzebowali szukać innych nazw dla akademickiej organizacji socjalistycznej. Do tradycji tej chcemy, w pełni nawiązać. Chcemy wykorzystać ten kapitał moralny, który ZNMS zdobył sobie na terenie akademickim przed wojną i w okresie okupacji. To jest pierwsza zasadnicza rzecz. A druga nie mniej ważna, to świadomość odmienności dziś warunków pracy młodzieżowej. Mamy dziś w rękach sztuk, którego nie mieliśmy nigdy; możemy swobodnie głosić hasła socjalistycznych, bez obawy represji politycznych, lub napędów ONR-owskich palikarzy. Zdajemy sobie sprawę z tego, że na terenie akademickim popołudniem cały szereg błędów. A dziś nie wolno podchodzić do młodzieży z płycizną alegalizmu i hasła, nie wolno zbyt pochopnie i ogólnikowo posądzać studentów o

sprzyjanie reakcji. Przeciwnie, działając młodzież akademicka, poza drobnymi grupkami pozostającymi pod wpływem faszystowo-nacjonalistycznym, jest nastawiona pozytywnie do hasła demokratycznych. Młodzież tej trzeba pokazać konkretne zadania w najbliższej rzeczywistości, trzeba dowiedzieć jak w praktyce, że demokracja to naprawdę wolność i równość dla wszystkich. I nie wolno zapominać o tym, że młodzież lubi samodzielność. Jesteśmy socjalistami, z ruchem socjalistycznym wiąże nas wszystko — ale jesteśmy już zbyt dojrzałi na to, by nas wreszcie prowadzić za rękę.

Naszym głównym zadaniem jest dostarczenie ruchowi socjalistycznemu ludzi o mocnym kręgosłupie ideowym i, co dziś jest szczególnie ważne, ludzi bezwzględnie uczciwych. My starzy ZNMS-owcy mamy prawo przypuszczać, że działająca kademicka młodzież socjalistyczna wypełni to zadanie nie gorzej od swoich poprzedników. M. Weber

Kom. P.P.S. przy Kom. Międzyk.

Na terenie Komisji Międzykrajowej istnieje Komitet Polskiej Partii Socjalistycznej, który odbył Walne Zgromadzenie w dniu 23. II. b. r. pod przewodnictwem tow. Czesława Dylowicz, zastępcy przewodniczącego Miejskiej Komisji Międzykrajowej.

Szczegółowo sprawozdanie z działalności Komitetu złożył tow. Fiodor, sekretarz Komitetu, a kasowca tow. Kuznia. Po krótkiej dyskusji nad sprawozdaniem udzielono akuratorium występującemu Zarządowi przygotowanemu do wyborów, w wyniku których w skład nowego zarządu weszli następujący tow. (ow. Dylowicz przewodniczący, Stanisław — zastępca. Przybyło — sekretarz, Waligóra — skarbnik; członkowie Zarządu: Fiodor, Waschowicz, Biełchacz. W wolnych wnioskach tow. Szumski po raz pierwszy sytuację sprzyjającą na terenie Komisji Międzykrajowej. Na zakończenie odpowiadano „Gazetom Szlansu”.

Korespondencja z Rzeszowskiego

O uaktywnieniu Powiat. Rad Narodowych

W ostatnich dniach lutego odbyło się zwołanie sejmiku Wojew. Rad Narodowych w Rzeszowie, na którym między innymi poruszono niezmierzalną ważną sprawę uaktywnienia powiatowych Rad Narodowych.

Ustalono na podstawie sprawozdań posiedzeń Rad Powiatowych, że wiele z nich nie spełnia jeszcze należycie swego zadania. Ograniczając się najciężej zważając na doświadczenia posiedzeń lub załatwień podawajemy drobnych sprawach, nie włączając się w wypracowanie Państwem. Przy tym często — niestety — dochodzi do nieporozumienia partyjnych, czego na terenie fidu, nigdy być nie powinno, bo wówczas jeszcze bardziej mijają się one z celem, jako czynnik nadzwykły, roznamiętniający wszelkie ważne zagadnienia terenowe, nieraz bardzo trudne i sporne.

Słuszny jest w każdym prawie sprzeciw, że w wojnach a samodzielną bardzo dobru, z Mitlicy czy Bezpieczeństwa dobra fidu.

— Ale co to znaczy? Unikanie załatwień nie jest jeszcze współpracą. Współpraca to wspólne wywołanie w dążeniu do jednego celu. Przeprowadzenie ważnych prac, rozwiązanie tych czy innych kwestyj

gospodarczych, oświatowych lub politycznych.

Dlatego im dłużej będzie trwał nie zgoda lub chaos w jakiegokolwiek dziedzinie życia, im dłużej będzie trwało nie połączanie pod obiektem, tym dłużej będziemy cierpieć niedostatek, i coraz trudniej będzie nam żyć.

Celem więc uaktywnienia tego stał Wojew. Rada Narodowa w Rzeszowie powzięła uchwałę uaktywnienia Powiatowych Rad Narodowych, polecając ich przewodniczącym zwołać konferencje przewodniczących Rad Gminnych i ich sekretarzy, co najmniej raz na trzech tygodni dla rozstrzygnięcia różnych prac gospodarczych, jak świadczeń rzeczowych i akcji siewnych, przeprowadzania odnowy kraju, badania stanu bezpieczeństwa, organizowania kontroli społecznej i załatwienia wielu innych spraw państwowych lub samorządowych.

Dzięki załatwieciu tej niezwykle ważnej sprawy uaktywnienia Powiatowych Rad Narodowych, ostatnie posiedzenie Wojew. Rad Narodowych w Rzeszowie, było zebraniem nadzwyczajnie ciekawym i twórczym.

I. W.

Tadeusz Peiper

Teatr Powszechny

„Dwa Teatry” — Jerzego Szaniawskiego

I.

W świetnym akcie I szym poznamy teatr, który usiłuje być zwierciadłem i, zw. realnego życia. — W imię ogólnych doświadczeń życia wyśledził dyrektor tego odrzucił dramaty, w którym szalony inżynier wyszła w powłóczkę miasto, aby na jego miejscu mogło powstać nowe, piękniejsza w imię podobnych doświadczeń żyjących odrzucił inny dramat, w którym dzieci w pałacu wzięli helmami i z blaskami micykami idą w bój. Wytyława natomiast jednokrotnie odzwierciedlał wywoki życia rzeczywistego, i z nich w akcie II giną poznajemy w jednej, świetnie przez Szaniawskiego rozwinięte, doświadczenia mała wyprawa z domu kochanków, które uświadcza o to, że

czyli; w drugiej, która niestety pozostała tylko szkicem, aby — w czasie powodzi pragnąc uratować swą dziewczę — odpycha od ratunkowej łodzi starego ojca, dla którego w łodzi już nie ma miejsca.

Mija czas, i to, co dyrektor pojął jako niezgodne z prawami rzeczywistości, okazuje się właśnie rzeczywistością. Wojna sprawiła, że miasto leży w gruzach; aktor dramatyczny o szalonym inżynierze, stojąc przed rozwalonym domem, wpatnił się z ironią armaty dyrektora; autor dramatów o dzieciach w papierowych hełmach i z blaskami micykami stwierdza, że w swym utworze dał prawdziwych żołnierzy, którzy, jak on sam, dzielnie bili się na wojnie, cierpieli i ginęli za sprawę ojczyzny. A teatr po skrzętnym miastu znalazł

poszukiwał dla siebie lokalu w suterenach, w których dawniej mieściły się jakieś sklepy nuczynowe. Tu ukazano nam jego dyrektora akt III, ukazano go nam zebranego pod ciężarem katastrofy. W takim stanie wielbiciele i propagatorzy realizmu, pojawiając się postacie teatru przeciwstawiając jego ideom artyzmu wyobraźni, „teatru anów”, stycznymi i życiowymi idee własne

II.

Zwraca uwagę sposób, w jaki Szaniawski ustosunkowuje do siebie oba teatry.

Według niego teatr realizacyjny jest teatrem ziemi, ciała, abstrakcyjnie wyrażającym tylko dla wytworzenia drogi po której pędzi się codzienną taką żywcia, dale ludzi wyrażnych, którzy mają jasno i rzeczowo, wielki gromadzi, jako wielką siłę, wywołuje przeciwko jednemu, uaktywnia prawdę większą z teatremi salii, dale tak wyraźnie zakochana, że po zapuszczeniu

kutyny wszystko się kończy i nie ma w nim żadnego morza ani niebora; teatr zaś wyobraźniowy, wydobyla ukryte uczucia, dale ludzi wiotkich, bez wagi, takich którzy mogą przeżyć przez ślady palących łaj, naruszenia, nie uznaje wyrażnych zakochanych, z ludzkich łosów wyprawda zagadnienie, rozpiera wiezy i kury. Takie to rozróżnienie między oboma teatrami Szaniawskiego.

Nietrudno zauważyć doświadczenie, jaka się w tym rozróżnieniu mieści. Wszystko kłóci, co przypływa jest teatrowi realizmowi, można prześledzić w nielimitacji i nadzwyczaj. Jest tu jednak lekkość i niechęć do określania różnic. Ze względu na to, że się dąży do nienajwyższego o realności trzeba stwierdzić przynajmniej jedno: teatr realizacyjny, teatr woli brzoźny, może również dobrze, jak realizacyjny, wielbić gromadzi i odkrywać prawdy ważne dla wielkości, o czym trenu świadomości — niezgodnie z różnicami podanymi przez Szaniawskiego — obydwa

